
Alumna: Júlia Llagostera Deulofeu

Tutora: Rosa Canal

La moda i l'exploració infantil

Presentació

He decidit que basaria el treball de recerca en un aspecte que fa temps que em preocupa i, alhora, m'interessa: la relació entre la moda i l'exploració infantil. Sempre m'han apassionat la moda i les seves tendències, però, alhora, he volgut relacionar aquesta passió amb el procés d'elaboració de la roba abans de comercialitzar-la. Sovint s'abusa de la precarietat de persones en risc d'exclusió social, que viuen en països pobres o en barris deteriorats de les grans ciutats i que estan desprotegides per la llei; persones que en molts casos són menors d'edat. Per això he volgut dedicar la recerca a tot allò que estigui relacionat amb el món laboral i la moda i, concretament, amb el món laboral dels infants.

En aquest treball procuraré aportar informació sobre la moda des d'una perspectiva que tingui presents drets laborals, legislacions injustes, situacions d'interessos econòmics i conseqüències mediambientals. Considero que aquest treball pot ser la meua implicació en un canvi de consciència social, una petita aportació en un moviment que cada cop es fa més gran, imparable. Voldria que contribuís a una millora de la societat fent obrir els ulls a persones que no són conscients d'aquesta realitat complexa i descoratjadora. Tot canvi, tota revolució, parteix d'una disconformitat social comuna. Aquesta disconformitat neix sempre de la informació. Sense la infor-

The real cost of your dress is not on the tag

mació, per la ignorància, només som capaços de conformar-nos amb allò establert, l'*statu quo*. I això va en contra de l'evolució i el desenvolupament. Amb aquest treball m'agradaria participar de l'evolució constant d'aquest món. Fer prendre consciència del patiment de moltes persones, de les situacions d'injustícia que envolten el món de la moda. Si es pot somiar amb un món just on aquelles etiquetes «Made in China» no signifiquin l'augment immoral de la riquesa d'uns pocs i el creixement exuberant de la pobresa d'uns altres, a costa de la seva dignitat, aquest treball de recerca pot servir d'empenta per a la transparència i el respecte dels drets humans i mediambientals en la indústria tèxtil.

Metodologia

He elaborat el treball a partir de la consulta de moltes obres i referències bibliogràfiques, sobretot en línia però també algunes en paper. Començo la part teòrica amb unes consideracions prèvies que, si bé semblen òbvies, crec que són imprescindibles per entendre l'objectiu i la recerca que m'he proposat. Faig una breu descripció de la perspectiva social actual que permet entendre les raons culturals i econòmiques que han propiciat avui dia els models poc ètics en la producció tèxtil, fet que és necessari per contextualitzar tota la problemàtica que envolta la moda. Seguidament, explico la part que pot resultar més complexa, la recerca dels mitjans de producció de l'empresa Inditex, que sempre he considerat un referent en les pràctiques empresarials dubtoses. A continuació parlo de les marques físiques i psicològiques que pateixen els nens. Detallo les causes que porten els menors a haver de treballar en tallers tèxtils i les conseqüències que els comporta i esmento els drets dels infants. Tot seguit, davant d'aquesta situació depriment, poso exemples d'entitats i moviments que treballen per ajudar nens que pateixen explotació laboral. Explico com ens arriba als consumidors la informació de la cara fosca de la moda. També poso en evidència l'actitud dels consumidors, d'una banda, i dels estats i organitzacions, de l'altra, davant l'explotació infantil.

La part pràctica la baso en l'anàlisi d'enquestes passades a 202 consumidors i entrevistes fetes a quatre professionals del món de la moda: un dissenyador, un empresari, una treballadora del tèxtil i una psicòloga.

Cos del treball

En aquest treball he relacionat el món de la moda amb les condicions laborals dels treballadors de fàbriques tèxtils. M'he centrat en els països del Tercer Món, on hi ha explotació infantil en el procés d'elaboració de la roba que comprem. Això fa que els nens pateixin unes conseqüències físiques i psicològiques importants. El govern de cada país hauria de procurar que es respectessin els Drets dels Nens i fer més controls a les fàbriques i tallers tèxtils per saber com s'hi treballa. Hauria d'exigir

més transparència a les empreses, i els casos en què no compleixin els drets laborals dels treballadors i la sostenibilitat dels productes s'haurien de denunciar i fer públics a través dels mitjans de comunicació. Així els consumidors n'estarien informats i podrien prendre decisions intel·ligents abans de comprar una peça de roba, perquè, segons els resultats de les 202 enquestes que he fet, la majoria ja saben que darrere d'algunes marques hi ha explotació infantil, però en compren igualment perquè és més barata.

Per tant, si els consumidors vetllem per una oferta controlada i sostenible, aconseguirem entre tots canviar el futur dels treballadors-esclaus de la indústria tèxtil i també aconseguirem que les marques duguin a terme processos més ètics.

Aconseguirem erradicar o evitar força l'explotació infantil quan hi hagi un canvi en la societat que impliqui: el control de la transparència de les empreses per part del govern; la informació i denúncia de l'explotació infantil als mitjans, i la conscienciació dels consumidors de comprar roba sostenible i marques netes d'esclavatge.

Amb aquest treball espero fer una modesta aportació sensibilitzant la societat que cal un canvi de comportament entorn de la moda.

Conclusions

En la societat actual el sentit d'humanitat cada vegada és més dèbil. Vivim en un món molt globalitzat, però, alhora, molt individualista. Sembla contradictori, però és així. Convivim diferents races, religions, llengües i cultures, però no ens sentim lligats als altres individus. I això es veu en diferents àmbits com el que he estat analitzant en aquest treball, el de les empreses tèxtils multinacionals, molt poderoses econòmicament en el mercat de la moda. Són empreses el principal objectiu de les quals és ser les primeres en vendes. Per assolir-ho, són capaces de vulnerar els drets dels treballadors, sobretot els de fàbriques i tallers tèxtils de països del Tercer Món. Amb les dades que he recollit i analitzat queda palès que la indústria tèxtil i, concretament, el grup Inditex no són un model just de consum. Malgrat que la majoria de consumidors ho saben, continuen comprant marques d'aquest grup, perquè ofereix peces de roba d'última generació a un preu molt accessible. I aquest estil de consumisme arrossega la majoria de joves, però també un gran nombre de persones adultes que prioritzen anar a la moda i comprar roba més sovint, sense tenir en compte la poca sostenibilitat que això comporta. Cal exigir transparència a les empreses i conscienciar el comprador que també hi té un paper molt important. Amb «ser transparent» em refereixo a fer públics els processos d'elaboració que duen a terme les marques, les polítiques de contractació, la informació dels seus proveïdors, els objectius mediambientals que tenen, les instal·lacions en els tallers i fàbriques, etc. Saber això ajudaria molt els consumidors a prendre decisions intel·ligents abans de comprar una peça de roba. I la demanda marca l'oferta del producte. Per tant, si els

compradors vetllem per una oferta controlada i sostenible, podrem anar canviant el futur dels treballadors-esclaus de la indústria tèxtil, animarem les marques a dur a terme processos més ètics i evitarem que l'única prioritat sigui crear el millor producte amb el preu més competitiu per aconseguir, vulnerant els drets dels treballadors, més vendes. Però, òbviament, no tota la solució està en mans del consumidor. El paper dels mitjans és importantíssim. Han d'explicar la veritat, i no de manera superficial, de la situació precària que es viu en tallers tèxtils subcontractats de països pobres com Bangladesh, Cambodja o l'Índia. Cal que ho denunciïn i ho facin públic perquè arribi als governs d'aquests països. El govern és qui ha de cuidar el ciutadà i procurar pels seus drets. Encara que la indústria de la moda hagi format imperis empresarials com el d'Inditex, a base d'esclavatge humà i d'una contaminació mediambiental considerable, hem vist també que alguns empresaris van més enllà d'aquest model i apliquen alternatives viables que afavoreixen un canvi de funcionament. Alternatives com vendre roba més sostenible. El model *Slow Fashion* és un model jove i necessari que es comença a desenvolupar en el món occidental. Respon a la demanda d'una moda sostenible i justa en el context social actual. Tampoc no ens hem de desesperar si decidim renunciar a totes les botigues que sabem que exploten mà d'obra infantil, perquè existeixen marques de roba netes d'esclavatge, com les botigues locals, de poble, de tota la vida, i botigues en línia. I moltes d'aquestes venen roba vegana, o sigui, sense esclavitud animal. Només cal que ens n'informem abans de comprar. Pensem també en la possibilitat de no comprar roba gaire sovint, aprofitant i potenciant els mercats de segona mà i l'intercanvi de roba amb família i amics. Per acabar, vull dir que si amb el meu treball poso de manifest i aconsegueixo sensibilitzar la societat de com és de necessari un canvi de comportament per erradicar l'explotació infantil que hi ha darrere el món de la moda, em donaré per satisfeta amb la meua modesta recerca.

Estic convençuda que aquest canvi s'aconseguirà quan la societat miri cap a una nova perspectiva i manera de fer. I, quan dic societat, em refereixo a les indústries tèxtils a l'hora de produir, als consumidors a l'hora de comprar, als mitjans a l'hora de comunicar i als governs a l'hora de protegir els ciutadans.

Bibliografia

LLIBRES: Anderson, Perry. *Los orígenes de la posmodernidad*. (Traducció de Luis Andrés Bredlow.) Barcelona: Anagrama («Argumentos»), 2006. ISBN 9788433905918 – Anònim. *El Militante*, núm. 140 – Bauman, Zygmunt. *Globalització, les conseqüències humanes*. (Traducció de Marta Escrivà i Jordana.) Barcelona: Pòrtic («Biblioteca Oberta»), 2001. ISBN 9788473066778 – Bermudo, José Manuel. *Adiós al Ciudadano*. Barcelona: Horsori («Cuadernos para el análisis»), 2010. ISBN 9788496108882 – Meneses, Juan Pablo. *Una vuelta al tercer mundo*. Barcelona: Debate, 2015. ISBN

9788499922775 – Salgado, Jesús F.; Blanco, Xavier R. *Amancio Ortega: De cero a Zara*. Madrid: La esfera de los libros, 2004. ISBN 9788497341677 RECURSOS ELECTRÒNICS – ABC. Una camiseta pasa por siete païses con muchos casos de explotaci3n infantil antes de venderse en la UE. <https://www.abc.es/espana/castilla-leon/abci-camiseta-pasa-siete-paises-muchos-casos-explotacion-infantil-antes-venderse-201804211350_noticia.html> [Consulta: 26 agost 2019] – Autors Diversos. Memoria anual Inditex 2018 [en lïnia] <https://static.inditex.com/annual_report_2018/pdfs/Memoria%20Anual%20Inditex%202018.pdf> [Consulta: 16 agost 2019] – Autores Varios. Repercusiones psicol3gicas a causa de la explotaci3n laboral infantil [presentaci3n slideshare] <<https://es.slideshare.net/sheil/repercusiones-psicologicas-a-causa-de-la-explotacion-laboral-infantil-32182419>> [Consulta: 21 agost 2019] – Aleteia: El coste de la moda <<https://www.cuv3.com/2016/11/03/facil-demagogia-la-explotacion-infantil-sector-textil/>> [Consulta: 30 agost 2019] – Cuv3, el digital de la FCOM de Villanueva <<https://www.cuv3.com/2016/11/03/facil-demagogia-la-explotacion-infantil-sector-textil/>> [Consulta: 30 agost 2019] – Declaraci3n de Ginebra sobre los Derechos de los Niños <<https://www.humanium.org/es/ginebra-1924/>> [Consulta: 25 agost 2019] – Diari Ara, noticia «La moda no es desempallega de l'explotaci3n laboral» <https://www.ara.cat/internacional/moda-no-desempallega-lexplotacio-laboral_0_1339066120.html> [Consulta: 27 agost 2019] – Dïaz, Tomás. «La cumbre de la ONU, bajo la presi3n: los líderes globales aceleran en la lucha contra el cambio climático» [Diari El Economista] <<https://www.eleconomista.es/empresa/INDITEX/noticias/>> [Consulta: 19 agost 2019] – El Mundo. «Así combaten Inditex, H&M y Primark la explotaci3n de sus marcas» <<https://www.elmundo.es/economia/2017/03/19/58ca89eee5fdea012e8b469f.html>> [Consulta: 20 agost 2019] – Els nens d'Àfrica [blog] <<https://sites.google.com/site/elnsensdafrika/contactes-enquestes/el-treball-infantil/>> [Consulta: 20 agost 2019] – El verdadero precio de tus prendas <<https://lemomour.wordpress.com/>> [Consulta: 27 agost 2019] – Estris.cat. «Moda, desenvolupament i explotaci3n laboral» <https://www.estriscat/actualitat/opinio/especial-consum-responsable/moda-desenvolupament-i-explotacio-laboral_2571_102.html> [Consulta: 28 agost 2019] – Fokkelman, Monica. «Los abusos de las multinacionales» [Diari el Mundo] <<https://www.elmundo.es/cronica/2001/317/1005552045.html>> [Consulta: 20 agost 2019] – Fundaci3n Melior. «¿Qué hay detrás de nuestras compras?» <<https://fundacionmelior.org/archivado/que-hay-detras-de-nuestras-compras-explotacion-yesclavitud/>> [Consulta: 17 agost 2019] – Guia didàctica: Comerç Just i Explotaci3n Infantil <http://www.setem.org/media/pdfs/SETEMCV_Trabajando_la_infancia_Guia_didactica_val2.pdf> [Consulta: 25 agost 2019] – HIDALGO, Maria. Muhimu: Nace la etiqueta para distinguir la ropa libre de esclavitud infantil. Estas son las marcas que las llevan <<https://muhimu.es/comunidad/etiqueta-para-distinguir-la-ropa-libre-de-esclavitud-infantil-listado-de>>

marcas-que-lo-llevan/> [Consulta: 25 agost 2019] – Humanium: Convención sobre los Derechos del Niño <<https://www.humanium.org/es/convencion/>> [Consulta: 25 agost 2019] – INDITEX <<https://www.inditex.com>> [Consulta: 19 agost 2019] – It-fashion.com. La explotación laboral en la moda es un secreto a voces <<http://www.itfashion.com/moda/la-explotacion-laboral-en-la-moda-es-un-secreto-a-vozes/>> [Consulta: 28 agost 2019] – lahaine.org. Empresas textiles y explotación infantil: Lo que esconde la moda <https://www.lahaine.org/est_espanol.php/empresas-textiles-y-explotacion-infantil> [Consulta: 29 agost 2019] – Món Planeta. «La industria de la moda és la segona més contaminant del planeta» <<https://elmon.cat/monplaneta/ho-sabies/industria-moda-segona-mes-contaminant-del-mon>> [Consulta: 27 agost 2019] – Page, Frederic, Las claves para un negocio sostenible <<https://negociosostenible.wordpress.com/2011/07/06/641/>> [Consulta 30 agost 2019] – Público [diari digital]. «La industria téxtil se sirve de la semiesclavitud para hacer negocio» <<https://www.publico.es/internacional/bangladesh-industria-textil-ropa-esclavitud.html>> [Consulta: 20 agost 2019] – Roba neta <<http://robaneta.org/qui-som/>> [Consulta: 30 agost 2019] – Rojo y negro: Ropa en situaciones de esclavitud: la moda de la explotación laboral <<http://rojoynegro.info/ropa-situaciones-esclavitud-la-moda-la-explotacion-laboral>> [Consulta: 28 agost 2019] – Rodríguez, Jenny. Una Vegana x el Mundo [blog] <<https://unaveganaporemundo.com/ropa-cosida-ninos-esclavos/>> [Consulta: 21 agost 2019] – RPP noticias, Radio Perú, noticia sobre la Campaña contra el Trabajo Infantil en Perú <<https://rpp.pe/peru/actualidad/campana-contra-el-trabajo-infantil-en-peru-ganan-premio-internacional-de-rse-noticia-1048520>> [Consulta: 26 agost 2019] – Sales, Albert. Explotación infantil al sector de la moda: una realitat lluny de ser erradicada <<https://albertsales.wordpress.com/2012/11/27/explotacio-infantil-al-sector-dela-moda-una-realitat-lluny-de-ser-erradicada/>> [Consulta: 25 agost 2019] – SETEM Catalunya <<http://www.setem.org/site/cat/catalunya/organitzacio>> [Consulta: 16 agost 2019] – Una Vegana X el Mundo: ¿Y si tu ropa estuviese cosida por niños esclavos? La explotación detrás la ropa <<https://unaveganaporemundo.com/ropa-cosida-ninos-esclavos/>> [Consulta: 22 agost 2019] – Un armario con buen fondo [blog] <<https://unarmarioconbuenfondo.com/>> [Consulta: 27 agost 2019] MATERIAL AUDIOVISUAL – Morgan, Andrew. The true cost. 2015 [documental] <<https://kolofunk.com/blogs/comunidad-kolofanaticos/the-true-cost-el-documental-que-haracambiar-tu-forma-de-vestir>> [Consulta: 26 agost 2019] – La Sexta: noticia sobre l'esclavitud de treballadors del Zara <<https://www.youtube.com/watch?v=wNOY6sX2HFY>> [Consulta: 18 agost 2019] – Puig, Gonzalo. «Contra-publicidad Marketing Nike 2012» [youtube] <<https://www.youtube.com/watch?v=M-9q7Z-tWCNo>> [Consulta: 27 agost 2019]
